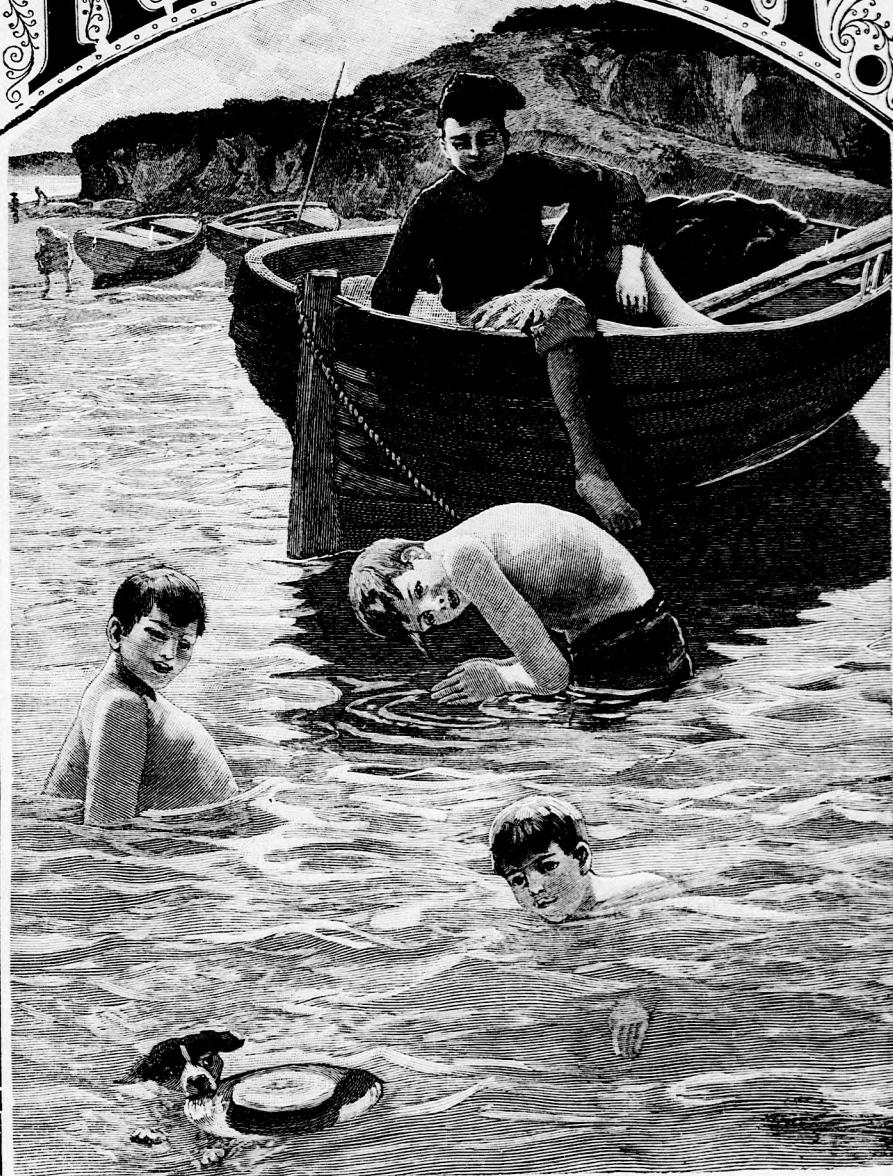

KIS HATÁR

ÚSZÓ-VERSENY. (Lásd a 106. lapon.)

XLVII. kötet, 7. szám. Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1894. augusztus 12-én.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

Rajzok

Hollós Mátyás dicsőséges királyunk
gyermek-korából.

Irtta DONÁSZY FERENCZ.

— Számos képpel. —

(Vége.)

VI.

De örömjaj harsog itten,
S buzgón így az égbe száll:
»Éljen Hunyad vére, Mátyás!
A vitéz, a nagy király!«

MÁTYÁS, amit egyszer föltett magában, azt következetesen keresztül is vitte. Addig nem volt nyugodalma. A közbe torlódó nehézségek, akadályok, még csak nagyobb tetterőre serkenték s növelték kitartását, hogy azon a napon, midőn habzó lovon érkező hírnökök hirül hozzák a nándor-fejérvári nagy diadal hírét és Hunyady János közeledtét: Mátyás is elmondható, hogy győzött, mert biztosan találó nyíla végre elejtette a húszágas fejedelmi aggancsárt, mely után annyit fáradt és vágyódott.

A nándor-fejérvári fényes és nagy győzelem kibékíté V-ik László királyt az ősz Hunyady Jánossal. Ugyanis: a Hunyadyház ellenségei folytonosan áskálódtak, vá-

daskodtak az ősz vezér és levente fia László ellen. Ekkortájt került a tizennégy éves Mátyás nemes apródként a királyi udvarhoz: első lépcsőjére a fényes vitézi pályának.

Az elutazás napján nagy szomorúság uralkodott a vajda-hunyadi várban. Könynyezve ölelte meg öreg tanitóját: főtisztelendő Vitéz János uramat és Mosolygómestert, ki hangosan zokogott szive kedveltjének távozásán. Tudós madarait, sőt még a nyúszikát is oda akarta neki ajánldekozni — vigye őket magával. S nem nyugodott addig, míg Mátyás a két hollót, *Panczurkút* és *Csalafintát*, a két legokosabbat, ki nem választotta.

— Jól választottál, kedveltem! — rebegettört hangon az öreg. Mintha azt súgná valami, hogy rossz napok következnek rád

s ezekbenek. Mesterségenki negon. Akkét horepül horsodrószeresdvalamerisák a táaldjon r

A fénytyás mágerjesztéles eszdélczegirigykednyes tu

Azonés boldcsapáslelket t

Legeatyja, nemsokéletü E

Ekkésegiokodtakház sötörekeV. LászlóhősökLászlópallos

A kőnak te

s ezekben a hollók nagy segítségére lesznek. Most már megvallom, hogy olyan mesterséget is tudnak, amire rajtam kívül senki nem tudná megtanítani őket a világon. Akárhol légy is, akárhová vigyenek: a két holló haza talál, és innen meg visszarepül hozzád és levelet küldhetsz velük sorsodról, állapotodról. Csak jól bánj velük, szeresd őket, akkor el sem hagynak. És valamerre járj, úgy vidd őket, hogy láthassák a tájékat és vidéket . . . Most pedig áldjon meg az Isten minden jóval!

* * *

A fényes királyi udvarhoz érkezve, Mátyás már rövid idő múlva nagy feltűnést gerjesztett, úgy Bécsben, mint Budán az ő éles eszével, gondos nevelésével és fejlett, délczeg alakjával; s nem egy udvaronc irigykedett rá szíve mélyén ezekért a fényes tulajdonságokért.

Azonban a sors, mely eddig kegyeivel és boldogsággal árasztá el, most csapást-csapás után mért reá. És milyen szívetlelket tépő csapások voltak ezek.

Legelsőbben is meghalt az ő nagynevű atyja, a győzhetetlen karu Hunyady János, nemsokára pedig atyai barátja: a szentéletű Kapisztrán.

Ekkor a Hunyady-ház alattomos ellenségei újra feltámadtak s addig ármánykodtak, súgták-búgták, hogy a Hunyady-ház sarjai a királyságra, a koronára törekednek, míg a fiatal, ingatag lelkű V. László aláírta a halálos ítéletet és a hősök hőse, a daliák virága, Hunyady László, a budai Szent-György téren hóhérpallós alatt végezte ifju életét.

A hatalmas és gazdag Hunyady-háznak tehát csak egy sarja maradt életben:

a gyermek Mátyás, akit szintén fogolyként őriztek az ugynevezett István-toronyban, mely a várfalaknak a mostani Rudas-fürdő felőli részén emelkedett a magasba. A vár többi börtöneibe pedig a Hunyady-ház barátjait vetette az ármánykodók gonosz keze.

A hőselkü anyának majdnem szívet repeszté meg a szörnyű hír: egyik fia halott! . . . Mátyás pedig fogoly! . . . De a hőselkü nő nem sírt, nem jajongott, hanem bosszura, megtorlásra készült. Egyik fia még él, ezt ki kell minden áron — élete, vagyona, mindene árán, ellenségei kezéből szabadítani!

Bátyjával, Szilágyi Mihályval egyesülve, Magyarhonban és Csehországban lázas buzgalommal sereget gyűjtött, hadakat toborzott és egy elkeseredett anyai szíven minden fájdalommal nyíltan hadat üzent a királynak, bosszura. csatlakozásra szólítva fel Erdély és Magyarhon népeit.

A gyászos anya fájdalma és a Hunyady név dicsősége és varázsa seregesen gyűjté zászlói alá a hadakat és csekély kivétellel majd mindenki hódolt neki.

Erre a gyenge, ingatag király megrettent és először Bécsbe, majd Prágába menekült, hova a fogoly Mátyást is utána vitték.

* * *

Mátyás fiatal lelke, bár földig hajolt, de nem tört meg a lesújtó sorscsapások és a fogság gyötrelmei alatt, hanem csak annál jobban megedződött az élet küzdelmeire és feladataira.

Nem sírt, nem panaszkodott. Néma megadással, egy férfi érett komolyságával zárta szívébe bánatát és fájdalmait. Nyugodtan viselte a fogság szigorú magányát s két-

szeres buzgalommal folytatta tanulmányait. A könyvek és az írás voltak egyedüli szórakoztatói a napnak jóformán minden órájában, mert csak kivételes ritka esetben vezették ki börtönéből rövidke időre.

Ilyenkor, az alacsony szolgáltek szokása szerint, az irigy udvaroncok, ahol csak lehetett, gyáván gonyolták, csipkedték. És bécsi fogságának napjai alatt történt, hogy végre is elvesztette türelmét slángoló arczezal így felelt vissza azoknak, akik csufondárosan szemére hányták, hogy kissé még nagyon is jókor számított a magyar koronára: »Igenis! ha kiszabadulok, király — még pedig a ti királytok is leszek!»

Bécsi és prágai fogsága alatt olyan szigorúan őrizték, hogy semmi hirt, semmi tudósítást sem küldhetett az ő kesergő édesanyjának, pedig tudta, mennyire kétségbe van érte esve; és ő is szeretett volna

hirt hallani felőle és imádott távoli magyar hazájáról...

Ez okozott neki legtöbb kint és keserűséget.

Egy napon tenyerébe hajtott fejjel, búsan ült asztala mellett. Tekintete égett, mintha köny csillogott volna szemében. Drága édes anyjáról gondolkodott. Mit csinálhat az most? És mennyit sir,

kesereg utána! Ó! Bár csak vagy egy sort, egy levélkét küldhetne és kaphatna tőle!...

Egyszerre rekedt, vastag hang riasztá fel elmélázásából:

»Ne busulj, Matyi! Boru után derü!«
Egy másik még vastagabban felelte rá:
»Ugy van ugy, Matyikám!«

Riadtan tekintett fel, és *Panczurkát* látta kalitjának nyitott ajtajában álldogálni, honnan értelmes szemekkel pislogatott le reá.

Elérzékenyülve nézett a két okos tollásra, melyek fogságának sok szomorú órájában megnevettették bohóskodásukkal és tanulékonyságukkal.

Egyszerre villámként eszébe jutottak Mosolygó-mester szavai...

Egy percet se tétovázva, apró, sűrű sorokban levelet irt a legvékonyabb hártya-darabkára és azt *Panczurka* szárnya alá kötötte finom selyemszállal. Az

után kinyitotta a torony-ablak ónkarikás üveg szárnyát és megcsókolgatva *Panczurkának* fényes fekete tollazatát, vágyó hangon suttogá:

— Repülj, repülj, okos madaram! Vidd el, vidd el az én bánkódó édes jó anyámhoz a leveletem, és hozzád vissza válaszát fogságban epedő gazdádhoz!...

Panczurka károgyva suhant a magasba

... FOLYTATTA TANULMÁNYAIT.

és pár perczig jét — mintha után délnek for a bérczes Erdé

Hunyadyné zött tölté a na bátyjára, Szilágyi Mihályra bizva, haza ment Vajda-Hunyad várába, hogy lelkéből kisirhassa magát az ismert szobákban.

— Azt se tudom: él-e, hal-e, hol van? rebegé minden vigasztalásra könyben uszó szemekkel... Csak egy sor írást, csak egy levelet kapnék tőle! Ó édes, drága magzatom, csak egy parányi hirt hallhatnék felőled...

A hőslektű asszonyt, kiegy királynak oda dobta fiáért jét, egészen gyászruhában, hosszat egyik és mást sem

és pár perczig körülkerengte a torony tetejét — mintha tájékozódni akarna — azután délnek fordulva, nyilegyenesen szállott a bérczes Erdély felé...

Hunyadyné ezalatt bánat és köny közt töltte a napokat. A seregek vezérletét bátyjára, Szilágyi Mihályra bizva, hazament Vajda-Hunyad várába, hogy lelkéből kisirhassa magát az ismert szobákban.

— Azt se tudom: él-e, hal-e, hol van? rebegé minden vigasztalásra könyben uszó szemekkel... Csak egy sor írást, csak egy levelet kapnék tőle! Ó édes, drága magzatom, csak egy parányi hirt hallhatnék felőled...

A hősllekü asszonyt, kieg királynak oda dobta fiáért a harc és megtorlás keztyüjét, egészen megtörte a bánat. Földig érogyszruhában, haloványan ödögött nap-hosszat egyik magányos teremből a másikba, és mást sem tett: csak fuldokolva csokol-

gatta azokat a tárgyakat, melyeket a Mátyás kezei valaha érintettek.

Egy estén szintén magányosan üldögélt a hosszú toronyteremben. Szemeit merően az ezüst karos-tartónak sárga viaszgyertyáira szegezte. Künn koronként heves

szélroham és a távoli mennydörgés tompa robaja hangzott. Az égen fekete viharfelhők száguldoztak. Zivatar közelgett!...

Egyszerre riadtan ugrott fel. A sejtés ablaküvegeket erősen megkopogtatták. Odamegy, hogy ki nyissa:

Ki kopog, mi kopog?

*Egy fekete holló...
Hunyady pajzsán van
Hozzája hasonló!...*

Csakugyan egy holló, a szerencsésen hazaérkező *Panczurka* kopog-

tatott — rebbenő szárnya alá kötött fehér hártylevélkével.

Sikoltó örömmel csokolgatá össze a szárnyas légi postásnak okosan csillogó szemeit, aztán százszor is ajkához és szívéhez

KÖZÖS KARIKÁZÁS. (Lásd a 107. lapon.)

szoritá az ismert, kedves vonásokat viselő levelet.

*Piros a pecsétje,
Finom a hajtása —
»Ó áldott, ó áldott!
A keze írása!«*

Végtelen boldogsággal olvasá Mátyás sorait, s örömeiben az asztalra borulva, boldogan zokogott. A fáradt és éhes *Panczurkát* gazdagon megvendégelte. Saját kezéből adogatta neki a legjobb falatokat, azután felhívatta Mosolygó-mestert, aki szintén boldogan és büszkén simogató meg egykori kedveltjének okos fejét, aki hamis szemeivel negédesen pislogva, ismerős károgással és feje meglapulásával köszönté régi tanítómesterét.

Mikor a holló jól megpihent,
»Szilágyi Erzsébet levelét megirta, Szerelmes könnyével azt is tele sirta« és utjára bocsátá a légi postát, így szólt:

— Vigyed, édes hollóm vigyed, az én egyetlen drága fiannak messzi Prága városába!
Panczurka pontosan megvitte a választ és Mátyás boldogan olvasá a megszámlálhatlan csókot, forró ölelést hozó levélkét, melyben édes anyja vigasztalást, reményt küldött fogságban epedő fiának.

Másik levelét már a ravasz *Csalafinta* vitte a bérczes Erdélybe és ez is pontosan eljárt küldetésében, miglen egyszer azt a jóhírt hozta az egymást váltogató szárnyas pósta, hogy nem sokára közeledik a szabadulás.

Igy levelezett Mátyás jól őrzött fogságában az ő édesanyjával.

E közben egyet fordult megint a történelem kereke, s V. Lászlót az ártatlanul kiontott vértől elérte a Gondviselés bün-

tető keze. Ugy mondják: orvul, méregetől halt meg. Mátyás továbbra is Podjebrád cseh király foglya maradt... de nem sokáig.

V-ik László halálával megürült a magyar királyi trón, és csakhamar királyválasztásra gyűltek össze a hon nagyjai és vitézei ős Buda-várában.

Majd minden ajkon a Hunyadyak neve: ez a győzelmek és diadalmak csaták dicsé- től övezett név hangzott; azé, aki annak immáron csak egyetlen viselője — a Mátyásé.

A nép, a hadsereg, a főurak, mindenki csodákat beszélt az ifjú eszessége, érettsége, nemes lelkülete és hősi merészségéről... és egyszerre csak a Duna jegén álló negyvenezer ember ajkáról egy szívvel- lélekkel felhangzott ez a kiáltás: »*Éljen Hunyady Mátyás, magyarok királyja!*«

»*Éljen! éljen!*« harsogá vissza az egész tengernyi sokaság és az ágyuk dörögni, a harangok zúgni kezdtek, a zenészek pedig mindenfelől rázendíték a diadalmi-indulót. Így választották meg Mátyást Magyarország királyává.

Mindenki örömmámorban uszott. Lovas hírnökök vitték szélesebb száguldozással a két hazában szerteszt a boldog hírt, és az egész országban csak ez az egy név zengett, a gyermekek pedig ilyenforma verseket hevenyésztek a választás örömére s ezt énekelve, dalolva, csoportosan járták be Budának és Pestnek utcáit:

*Mátyást mostan választotta
Már az ország királyságra,
Mert ezt adta Isten nekünk
Mennyeországból őltalmunkra,
Azért mi is választottuk
Mint Istennek ajándékát,
Kitől Isten dicsértessék,
És örökké mondjuk Amen!«*

Mátyásért f...
városába. Fen...
a fekete pósta...
nem felváltva...
ték meg a nag...

Podjebrád...
akart ülni, m...
futárral előre...
ben a választ...

Podjebrád...
jobbja mellé i...

Mielőtt Má...
tiszteltetés fő...
gához térhete...
cseh király:

— Mit ads...
mes ujságot m...

— Nagy c...
melnek, felelé...
aki itt idege...
semmi fölött

Ekkor Pod...
hajolva a gy...
gon kiáltá:

Mátyásért fényes küldöttség indult Prága városába. Fenn, a felhők magasában pedig a fekete posta-madarak: a hollók már most nem felváltva, hanem együtt repülve vittek meg a nagy hirt Hollós Mátyásnak.

* * *

Podjebrád cseh király épen asztalához akart ülni, midőn Vitéz Jánosnak gyors futárral előre küldött levelét vette, melyben a választást tudatta vele.

Podjebrád rögtön küldött Mátyásért, s jobbja mellé ültette nagy-nyájasan.

Mielőtt Mátyás e szokatlanul nagy megtiszteltetés fölött való meglepetéséből magához térhetett, ekként szolítja meg őt a cseh király:

— Mit adsz nekem, Hunyady, ha kelles ujságot mondok?

— Nagy dolgok nagy jutalmat érdemelnek, felelé Mátyás szerényen; de én, aki itt idegen és hatalmadban vagyok, semmi fölött sem rendelkezem.

Ekkor Podjebrád felállt s mélyen meghajolva a gyermek-ifju előtt, érzes hangon kiáltá:

— *Üdv neked, Mátyás, magyarok királya! Amit tőled kérek, hatalmadban áll, mert én barátságodat óhajtom és kérem!*

Mátyás egész valójában megrendülve, szótlánul maradt helyén. Azt tudta, álmodik. Később azonban szobájába térve, ablakán már ott kopogott a szárnyas posta s édesanyja leveléből körülményesen mindent megtudott.

* * *

A tizenöt éves ifju tehát a hatalmas Magyarország királya lőn! A fejlődéséhez, tehetségeihez kötött nagy remények fényesen beváltak. Kapisztrán János jóslata beteljesedett. Mátyás csillaga igazat mondott!

Ez a csillag dicsőségének és hatalmának a csillaga volt és az is maradt. Mert uralkodásának egész ideje alatt ott ragyogott fényesen az égi magasságnak tetőpontján, a zenithen, és nem csupán akkor, de még most is hirdeti és örökké hirdetni fogja a földi országoknak, csillag-világoknak Hunyady Mátyás dicső nevét a magyar nép szívében és emlékezetében.

Nyári napon.

BÉRCZEN, sikon meleg nyári napfény,
Pacsirtadal fönt a levegőben,
A mezőkön csapongó pillangó,
Zümmögő méh, tarka virág bőven.

Sűrű fáknak enghe árnyékában,
Mama ölében oly édes pihenni!
Egy-egy sugár ránk kacsint a lomb közt,
Boldogságunk nem zavarja semmi.

A csevegő patak mormolása
Mint ha folyvást rejtelmes dalt zengne,
Enghe szálló játszik fűtünkkel,
A mezőből jött, illattal telve.

Minden örvend a szép, derült létnék;
A szívenben mely áhitat élred,
S bémullak, ó Mindenható! mert a
Nagy természet a te dicső képed!

SZERENCSETLEN VIZI UT.

— A »Kis Lap« 43-dik színes műmelléklete. —

EGÉSZEN a mult hétig magam is erősen biztam benne, hogy az én kis Elek öcsém valamikor híres és nevezetes tengerész-kapitány lesz. Ő maga nagyon készült rá és kijelentette, hogy be fogja járni a fehér-tengert, vörös-tengert, fekete-tengert, de még az Operenciás tengert is, meg sem áll, amíg egypárszor körül nem hajókázza a földet.

De ma már nem igen bizom benne. Annak pedig, hogy nem bizom, megvan a maga históriája. Szomorú história, nem is szereti Elek öcsém, ha emlegetik.

Kezdődött pedig a história azon, hogy volt az Elek kis öcsikéjének, Bélácskának, sok más játékszere közt egy hajócskája is. Ez a hajócska, az igaz, kerekekre volt elhelyezve s úgy kellett és lehetett huzni, mint a kocsit. De Bélácska nem készült tengerészkapitánynak, hát beérte az ilyen száraz hajókázással is.

Elek persze megvetőleg nézett az ilyen hajózásra s többször mondá Emmácskának, a hugának:

— Hajónak vizen a helye! Még az ilyen kis játékhajót is lehet vizen usztatni. Várj csak, majd egyszer megmutatom, milyen az igazi hajózás.

— De Bélácska nem igen adja.

— Nem sokat kérdem. Majd egyszer, ha másfelé játszik, kivisszük a hajót a folyóra, levesszük a kerekekről és vizre bocsátjuk. Csinálok beléje árboczokat, vitorlákat, majd meglásd, milyen nagyszerű lesz. Ertek én hozzá.

Es úgy tett, amiként beszéle. A hajócskát lefeszítette a kerekekről, árboczokkal és vitorlákkal szerelte föl és kivitte a vizre. Emmácska nagy érdeklődéssel nézte, Elek pedig így szólt:

— Lásd, milyen szépen lebeg! A szél majd felduzzasztja a vitorlákat és gyönyörűen fogja hajtani. Kár, hogy utas nincs benne.

— Ugyan ki ülhetne bele ilyen kis hajóba?

— Hát a te Viczád. Szaladj baha, hozd el. Emmácska készséggel engedelmeskedett. Nem is telt bele sok idő, már visszatért, de nem látott többé senkit, semmit. Elek is, a hajócska is eltűnt.

Csodálkozva nézett körül. Végre jó mesze alább megpillantotta Eleket a folyó nádas, bozótos partján, mintha be akarna a vízbe gázolni. Csakhogy nem lehetett.

— Mit csinálsz? Hol a hajócska? kérde Emmácska, oda sietve.

Elek zavartan mutatott a vizre. Ott uszott a hajócska, felfordulva, a nádashoz közel. Félig már elmerült, de a vitorla még fentartotta. Aztán uszott . . . uszott és végkép eluszott.

— Jó szellő jött, magyarázta Elek zavartan. Meg akartam próbálni . . . el is vitte . . . de mindjárt felfordult . . .

Oththon persze volt még egy kis baj, mikor Bélácska a hajóját kereste. Az Elek vakáció-pénzének jó része ráment egy másik ilyen hajócska vételére. Emmácska pedig azt mondta:

— Tudod, Elek, még jó, hogy a Viczám nem volt mindjárt ott. Es ha majd az operenciás tengerre mégy, nem eresztem ám veled a Viczámot.

USZÓ-VERSENY.

(Képpel a czimlapon.)

HÁRMAN vettek részt benne. Azaz eleinte csak ketten: Sándor meg a Pa . . . a Kálmán fürge kis kutyája. De azt . . . Kálmán is, aki voltaképp a rendező volt. Csakhogy nem barátságos tréfából rendezte.

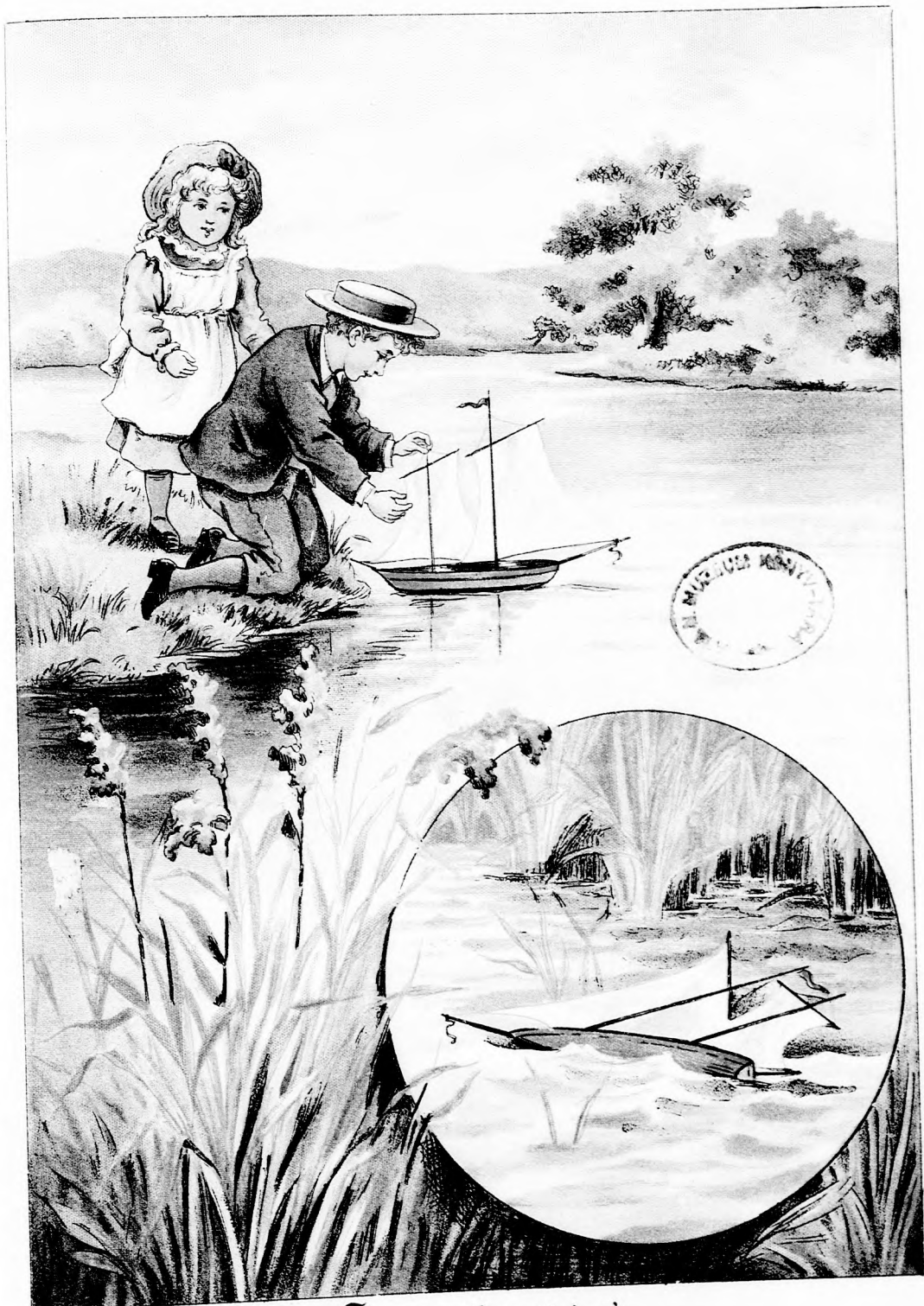
Forró nyári nap volt, mikor Kálmán egy pajtásával a Duna felé sétált.

— Ma pompás lesz fürödni, úszkálni, mondá. Abban a csónakban vetkezünk le, onnan mindjárt mélyebb vízbe jutunk.

— Már van is ott valaki . . . az ám . . . Sándor!

— No, azt szeretem. Most majd csuffá teszem. Minap említette, hogy jól tud uszni, de mikor kihívtam, hogy úszszunk versenyt, nem merte elfogadni. A híres jeles diák persze nem mer, tudja, hogy ebben megverem.

— Ha azt mondta, hogy tud, akkor alighanem igaz is. Csakhogy, tudod Kálmán, ő mint afféle szegény fiu, nagyon szerény, nem akar veled mérkőzni.

— Ó, láttam az iskolában.

— No, az igaz, ott mindig föléd került, de már ahhoz teljes jussa van.

— Jól van, jól! De most mégis megmutatom neki, hogy nem mindenben különb nálamnál. Rákényszeritem, hogy versenyt uszszék velem.

— De ha nem akar?

— Majd meglátjuk.

Ezalatt már bent voltak a csónakban s gyorsan levetkeztek. Sándor, akiről beszéltek, nem sietett s épp csak akkor készült el a vetkőzéssel, a szalmakalapja még a fején is volt. Egyszerre csak leröpült a kalap a fejről, messzire a vízbe. És Kálmán nagyon ártatlan képpel mondá:

— Ejnye, de ügyetlen voltam! Leütöttem a kalapodat. No, mindjárt kihozza az én fürgé Pajkosom! Utána, Pajkos, hozd ki!

A kutya vígan beugrott a vízbe. De Sándor is nyomban utána, miközben jószíviüen mondá:

— Nem baj, nem valami finom szalmakalap, egy kis víz nem árt meg neki. De azért nem bízom a Pajkosra, hogy kimentse.

Csakhogy Pajkos hamarabb elérte a kalapot, fogai közé kapta és mikor a neki idegen Sándort közeledni látta, haragosan morgott, nem akarta oda adni, inkább beljebb uszott a folyóba a kalappal. Ezt előre tudta, erre számított Kálmán.

— Magamnak kell utána látnom. Pajkos, ereszd el!

Gazdája parancsára a kutya eleresztette a kalapot, melyet a víz sebesen ragadott odább. Sándor erősen iparkodott utána, de Kálmán csakhamar elérte Sándort és gúnyosan mondá:

— No hát lássuk, a vízben is olyan jeles vagy-e, mint a szárazon?

Ekközben már el is hagyta. A kalap ezalatt már messze bent uszott, ahol a víz sodra nagyon erős volt. Kálmán minden erejét megfeszítette, hogy ő érje el és

előbbre is jutott, mint a lassabban, nyugodtabban uszó Sándor. Mire azonban a víz erős sodrába értek, már fogytán volt Kálmánnak az ereje s rémülten fölkiáltott:

— Jaj . . . zsibbad a karom!

A csónaknál maradt fiuk hallották s ijedten látták, hogy Kálmán hirtelen kezd elmerülni. — Vége van!

Nem volt vége. Mert látta Sándor is. Most már ő is nagyon megfeszítette az erejét és ott termett Kálmán mellett. Megragadta, nem törődve a kalappal, mely végkép eluszott.

— Fogózzál a derekamba. Ne félj semmit, kiviszlek.

Szerencsésen ki is uszott vele a szárazra, hol Kálmán egészen kimerülten rogyott össze. Mikor lassanként végre fölcsudott, szégyenkezve, de őszintén mondá:

— Sándor, te megmentettél, mikor én irigységből hetyke gonoszsággal ellened törtem! Bocsáss meg, legyünk jó barátok!

Szívesen ráállt Sándor és soha sem bánta meg, hogy inkább kalapját hagyta veszni, mint irigyét.

KÖZÖS KARIKÁZÁS.

(Képpel a 101. lapon.)

MI kellene, kis Marika?

Talán bizony a karika?

*Nem volna jó, ha megkapnád,
Mert még kurta a lábacsád.*

*A karika gyorsan forog,
Vele majd csak magam futok.*

*Te eselnél a futásban,
Kár esnék az orrocskádban.*

*Hanem azért, majd meglátod,
Neked is lesz mulatságod.*

*A karikát feléd hajtom,
Te elkapod lépten-nyomon.*

*Elkapod, meg elgurítod
S a versenyt így te indítod.*

A JÓL MEGÖRZÖTT BANKÓ.

— Beszélyke. —

ÜBÖRGÖTT a kocsis, oda állt a kapu elé.

— Isten veletek! Vigyázatok magatokra! Kivált te, Anikó, jól vigyázz Magduskára és jól gazdasszonykodjál! Majd megirjuk, mikor jövünk vissza.

Még egy ölelés, még egy utolsó bucsúcsók, aztán még egy legutolsó, — és a kocsis végre csakugyan elrobogott. Anikó és Magduska pedig még jó ideig ott álltak a kapuban és néztek a kocsis után, melyben szüleik a vasuti állomásra hajtottak.

Nem egészen egyforma kifejezés látszott az arcukon, amint a kocsis után néztek. A kisebbik, a tizenegy éves Magduska, mintha nagyon közel járt volna hozzá, hogy elpityeredjen. Hogy is ne, mikor apa, mama vagy tiz napig, de talán két hétig is oda lesznek atyafilátogatóban!

Anikó, a nagyobbik testvér, nemcsak hogy semmi kedvet sem mutatott holmi gyerekes sirdogálásra, hanem inkább büszkének és elégedettnek látszott. No persze, szép is volna, ha olyan nagy leány, aki már maholnap tizenöt esztendő, sirdogálna, mint holmi kis baba. De legkivált most, mikor apa, mama őt nevezték ki kis mamának, aki gondot fog viselni a kis Magduskára és vezetni fogja a háztartást.

Ebben segítségére lesz ugyan Kata asszony, az öreg szakácsné, de az is olyan parancsot kapott, hogy engedelmeskedni tartozik Anikónak.

— Menjünk be, Magduska, menjünk! Készülnöd kell, hogy el ne késsél az iskolából.

Együttal nágyot csörtetett a kulcs-csomóval, melyet a mama reábizott. Minden szekrény, kamra, pincze, padlás kulcsa nála volt, mint jó gazdasszonyhoz illik, aki nem hagyogatja el a kulcsokat. Komolyan kell ám végezni a komoly dolgot. Hiszen a mama azért kérte haza a nevelőintézetből, amivel Anikó már nem vesztett sokat, mert két hét múlva ugy is vége lesz az iskolai évnék; hanem a kis Magduska bizony kénytelen az utolsó napig pontosan bejárni az iskolába. Tehát ma sem szabad elkésnie.

Csakhogy a szeleburdi kis Magduska még nincs hozzá szokva, hogy nagyon komolyan fogadja az új kis mama intéseit. Most is vakmerően felelt:

— Ugyan várj no, legalább míg a mamácskáék kocsiját látjuk. Ott a sarkon megfordul, mama és apa bizonyosan ide fognak nézni, még egyszer köszönhetünk nekik.

— Nem várják ők azt tőlünk, hogy olyan sokáig itt álljunk a kapu előtt. Különben is azt én jobban tudom, mit kell tennünk. Nemcsak effélet biztak rám.

— Na, na, csak ne fontoskodjál mindjárt oly nagyon. Azért, hogy az a százforintos bankó a zsebedben van, még bizony csak Anikó vagy most is. És az a százforintos bankó a nem is csupán a tied...

— Ne emlegesd olyan hangosan, még meghallhatná valaki. Sok rossz ember van ám.

A kis Magduska vitéz, tehát igaz.

— Jaj! Talán talán, a ki ránk el jól azt a nagy...

— Ne legyél...

én azt jól őrizte. Nagyon büszke de azért magára aztán sietett be...

godott, míg a dugta, hogy to Igen, valószínűleg Anikónak a egészen annyira de csak az el...

nincs elég vált. — No, itt l Te már elég Anikóm. Majd mernek minke De különben is akad. Ami

— De aztán hozzá a mama ges. Csak gon

— Ó, mam afféle kis szele

A mama b nem igen tud utazásra. Anik s most nagyon lesz, hogy m mintha a ma nem tréfa, me házat tartottak

A kis Magduska — Milyen csolgatnia kel nálam tenni. I

A kis Magduska nem volt valami nagy vitéz, tehát igazán megszeppent.

— Jaj! Talán csak nem hallotta valami rabló, a ki ránk törne... Jaj, Anikó, dugd el jól azt a nagy bankót...

— Ne legyen rá gondod. Meg tudom én azt jól őrizni.

Nagyon büszkén nézett hugocskájára, de azért maga is aggódva nézett körül, aztán sietett be a házba és meg sem nyugodott, míg a százás bankót úgy el nem dugta, hogy tolvaj legyen, aki megtalálja.

Igen, valóságos száz forintos bankó volt Anikónak a birtokában. Apácska nem egészen annyit akart ugyan nála hagyni, de csak az elutazásakor vette észre, hogy nincs elég váltott pénze.

— No, itt hagyom ezt a százast, mondá. Te már elég nagy és okos leány vagy, Anikóm. Majd felváltod, a boltokban ismernek minket, szivességből is megteszik. De különben két hét alatt vásárolni valód is akad. Ami megmarad, majd visszaadod.

— De aztán jó gazdasszony légy! tevő hozzá a mama. Mindent vehetsz, a mi szükséges. Csak gondos számítással élj.

— Ó, mamácskám, nem vagyok én már afféle kis szeleburdi, mint Magduska.

A mama bizott is benne, mert különben nem igen tudta volna rászánni magát az utazásra. Anikó mindig okos leányka volt s most nagyon fogadkozott, mennyire rajta lesz, hogy minden úgy legyen a háznál, mintha a mama is otthon volna. Ez pedig nem tréfa, mert, módos emberek voltak, uri házat tartottak, sokfélére kellett ott gondolni.

A kis Magduska váltig irigyelte nénjét.
— Milyen jó dolga lesz! Csak parancsolgatnia kell. Ezt bizony én is meg tudnám tenni. De hát persze én reám nem

bizzák, engem iskolába küldenek! Ó! Csak már én is olyan nagy volnék!

Egyelőre már csak bele kellett törődnie, hogy nem ő rá bizták a százforintos bankót s a háztartást.

Anikó mindjárt dolgai után látott. Legelőször is a cselédségnek osztotta ki a munkát és a konyhában rendelkezett. Az öreg Kata szakácsné teljesen meg volt elégedve a kis háziasszony intézkedéseivel.

— Látszik, hogy az anyja leánya, mondá hízkelve. Hja persze, nem is csoda. Nem sok olyan gazdasszony akad, mint a mamácska. Van a kisasszonykának kitől eltanulni.

Anikó egy csöppet sem kételkedett, hogy ezt a dicséretet megérdemli. És hogy ne csak hozzáértőnek, hanem jóságosnak és engedelkenynek is bizonyítsa magát, mindent ráhagyott, amit a fortélyos öreg Kata asszony csinálni akart.

— No, itt rendben vagyunk. Most elkisírem Magduskát a nevelő-intézetbe és visszajövet majd körülnézek egy kicsit a boltokban, mert mamácska holmi kis vásárolni valóval bizott meg, szükség van egyremásra a házhoz.

Ismerték Anikót a városka legelőbbkelő boltjaiban, sokszor járt ott a mamával, nagyon szeretett ott lenni a vásárolgatásnál. De még jobban szerette, hogy most maga vásárolgathatott. A kereskedők előzékenyen hordták elő a legszebb és legdrágább portékát, hogy legyen miben válogatnia. Választott is négy-öt boltban sokféle szép és jó holmit, nem is igen tudakolta az árát és meghagyta, hogy a portékát küldjék a házhoz.

Anikó most még tulajdonképen nem is akart vásárolni, csak körülnézni s ezért

nem is hozta magával a nagy bankót. De mikor ezt kissé zavartan emlegetni kezdte, a kereskedők udvariasan, mosolyogva feleltek:

— Ó kérem, kisasszony, az szót sem érdemel. Jól ismerjük kedves szüleit, régi vevőink. Majd elküldi kedves kisasszony a pénzt, amikor tetszik. Nem sürgős.

Ezzel Anikó nagyon meg volt elégedve.

— Jobb is így. Majd egyszerre fizetek mindenütt. Addig föl sem váltom azt a százast. Az sokkal jobb. Ha az embernek aprópénz van a kezeügyében, könnyebben kiadja, el is vesztheti. Most pedig jó helyen van az a százas, nem kell féltennem.

Kevésbé volt meglepődve, mikor a bolti szolgálak egymásután elhozták a sok összevásárolt holmit. Ott a boltban nagyon megtetszett neki ez is, az is, amit a kereskedő dicsért és olcsónak, jónak mondott. De most, hogy újra megnézegette, ugyancsak meg volt akadva. Először is a fele olyan, hogy semmi szükség sincs rá; aztán meg mindenből olyan töméréket vásárolt, hogy a negyedrészt sem lehet felhasználni, a többi megromlik.

Csakhamar azonbau megnyugtatta magát.

— Nem fog megromlani. Délutánra meghívom néhány barátomat, adok nagy oszonnát. Mamácska megengedte . . . Aztán nem baj, ha jut valami a cselédeknek is. Mama is mindig ad nekik. Hadd lássák, hogy nincs rosszabb dolguk, mikor én vagyok a háziasszony. Nem azért hagyta itt apácska a pénzt, hogy semmit se vegyek.

A vendégek pontosan megérkeztek s a délután nagyon vidáman telt. Nagy kelete volt a tortának és más czukros-süteménynek, de a pompás drága gyümölcsnek is és mindenki csak dicsérhette Anikót. Bizony, ha itthon van is a mama, sem lát-

hatta volna el jobban a vendégeket. A jó csemegékből még haza is vitt mindenki.

— Lám, hogy nem volt sok, gondolá Anikó elégedetten.

Nagyon jól folyt azután is minden, másnap is, tovább is. A kis Magduska hamar beletörődött, hogy Anikónak engedelmeskedjék. Az igaz, hogy Anikó nagyon sokat és szigorúan parancsolgatott; de aztán meg is mutatta, hogy jó kis mama. Rajta volt, hogy Magduskának ne legyen panasza, teljesüljön minden kívánsága.

— A mama megtagadhatja tőle, gondolá Anikó. De én teljesítem, amit lehet. Ne mondhassa, hogy éreztetni akarom vele a hatalmam, mikor pedig csak a testvére vagyok.

Magduskának pedig volt esze, hogy élt a jó alkalommal. Hol ezt, hol azt kívánta meg, még egy szép nagy bábut is, pedig volt már vagy három szebbnél szebb Viczája. Majd minden nap hoztak neki, hol az egyik, hol a másik boltból valamit.

Mondom, minden nagyon jól folyt, a második héten pedig még inkább be kellett bizonyítani Anikónak, hogy meg tud felelni a feladatának: szálló-vendégek érkeztek. Ágnes néni jött meg két leányával három napi látogatásra. Persze, nem tudta, hogy Anikó szülei nincsenek otthon s mikor megtudta, arra gondolt, hogy mindjárt másnap elutazik, ámbár ez kissé kellemetlen volt, mert otthon úgy rendelkezett, hogy csak három nap mulva tér haza.

Anikó azonban tudta, mi most a feladata.

— De édes nénikém, csak nem hagy engem szegyenben? Mit mondanának jó szüleim, ha távozni engednék ilyen kedves rokonokat! Persze, ők is nagyon fogják

sajnálni, hogy épp de az én kötelességesen lássam vendéges nénikém, van itt több rokon is sok jó ismerő

Oly kedvesen néni szívesen ma igen kellemes háznál. Nem is ar kik közül a na a kisebbik Mag

— Rajta kell véreink kellemes zésükre, mondá Nagyon nyájas

— Abban ne őket szórakoztat adok. Összehív Holnapután kir erdőre.

— Ó! Az na lesz kedvökre,

— Jaj te bu gyalog megyün Holnapután pe

— Ez már jól értesz hozzá pénzünk minde

— Mondom az egész száz

Mind a há A nagy ebédn dulásra öt koc pedig még tán

Ágnes néni tak ragadtatva győzték bizonyítotték itt az i

sajnálni, hogy épp most nem lehettek itthon; de az én kötelességem, hogy helyettük szívesen lássam vendégeinket. Majd meglássa, kedves nénikém, jól eltelik az idő. Hiszen van itt több rokonunk, van a nénikének is sok jó ismerőse.

Oly kedvesen tudta rábeszélni, hogy a néni szívesen maradt. Nem is bánta meg, igen kellemes három napot töltött Anikóéknál. Nem is annyira ő, mint a két leánya, kik közül a nagyobbik éppen Anikóval, a kisebbik Magduskával volt egy vívásu.

— Rajta kell lennünk, hogy unoka-testvéreink kellemesen emlékezzenek itteni időzésükre, mondá Anikó a kis Magduskának. Nagyon nyájas és figyelmes légy Magduska.

— Abban nem lesz hiba. Csak tudjuk őket szórakoztatni.

— Az az én gondom. Holnap nagy ebédet adok. Összehívom az egész rokonságot. Holnapután kirándulást rendezünk a nagy erdőre.

— Ó! Az nagyon messze van. Nem igen lesz kedvökre, hogy órákig gyalogoljanak.

— Jaj te buksi! Csak nem hiszed, hogy gyalog megyünk? Bérkocsikat rendelek. Holnapután pedig bucsuestély lesz.

— Ez már pompás! Te igazán nagyon jól értesz hozzá, Anikó! Csak aztán legyen pénzünk mindenre.

— Mondom, buksi vagy! ott van még az egész százás bankó.

Mind a három nap kitűnően sikerült. A nagy ebédnél-tizenhatan ültek, a kirándulásra öt kocsi mentek, a bucsuestélyen pedig még táncoltak is.

Ágnes néni és a leányai egészen el voltak ragadtatva a szíves fogadástól és nem győzték bizonygatni, hogy milyen jól töltötték itt az időt.

— Nem sokára nektek kell eljőnnötök hozzánk Budapestre. Majd mi is rajta leszünk, hogy néhány kellemes napot szerezzünk nektek.

A vendégek távozása után Anikó szinte unalmasnak találta a csöndet, mely a házban ismét uralkodott. No, de most már nem sokára megjönnek apa, mama, megint a régi kerékvágásban lesz minden. Csak odáig ne essék semmi hiba.

Nem is esett. Igazán semmi. És végre megjött a levél, melyben a szülék tudatták, hogy másnap ebédre otthon lesznek.

Ezen a napon Magduska ugyancsak sietett az iskolából haza, hogy otthon legyen mamáék megérkezésekor. Mikor hazaért, mamáék még nem jöttek meg. De nem látta sehol Anikót sem. Kereste a konyhában is, de az öreg szakácsné így szólt:

— Nem láttam egész délelőtt. A szobaleány azt mondja, hogy a szobájába zárkózott. Nem tudom, mit csinál.

Magduska tehát kopogott az ajtón.

— Anikó, itt vagy? Mit csinálsz?

Az ajtó kinyílt s Magduska meghökkenve látta, hogy Anikó egészen megzavarodott arccal, kisírt szemekkel tartogat a kezében egy iv papirost és egy írót. S izgatottan magyarázta:

— Rendbe akarnám hozni a számadásokat, kifizetni mindent, hogy beszámolhassak mamácskának. De sehogy sem vág össze a számadás... már tizszer is összeadtam, mindig más-más összeg az eredmény; és pedig olyan összeg, hogy lehetetlen... nevetséges...

— No, majd megpróbálom én, szólt Magduska. Te már belezavarodtál; de én jól tudok összeadni.

— Jól van. Itt vannak a kontók. De jól add össze.

— Ne félj semmit. Egészen pontos lesz.

— Pontos volt: 152 frt 40 kr. volt az eredmény. éppen annyi, a menyt Anikó a legelső összeadásnál talált. De nem akarta elhinni. Hiszen akkor nem elég a száz bankó, melyet olyan jól megőrzött. Nem hogy elég volna, hanem még jócskán marad adósság! Gyönyörű meglepetés apácskának!

A nagy száz bankó ott feküdt kitérítve az asztalon. Nem esett benne semmi hiba, nagyon jól meg volt őrizve és most mégis milyen csekélynek látszott! Biz abból nem lehetett másfél százat kifizetni. A nagy bankó megvan, de bezzeg oda van az Anikó büszkesége. Csuffá lett, szégyenben marad szülei előtt.

Nem tudta, mihez fogjon, hát kétségbeesésében sirva fakadt. A jó Magduska pedig, látván a nagy bajt, segített neki a sirásban. Így sirdogáltak kettesben, mikor megnyílt az ajtó és beléptek szülei.

— Ej, ti ugyan szépen fogadtok, mondák félig tréfásan.

De csakhamar látták a két leány kisirt szemeit és rövid idő alatt megtudtak mindent. Anikó pironkodva, röstelkedve magyarázta, miként esett meg, hogy ily rosszul gazdálkodott ... pedig nagyon jól akart gazdálkodni

Az apa módos ember lévén, nem találta ugyan a bajt valami nagyon nagyra, de mégis így szólt:

— A jóakarát, kedves leányom, nem sokat ér okos gondolkodás nélkül. Aki jól akar gazdálkodni, annak tudod-e mit kell legelső sorban tennie? Azt kell tudnia: mire telik, mire nem s mi az igazán szük-

séges, mi a fölösleges. Te pedig megőrizted jól a nagy bankót, de számítás és megfontolás nélkül rendeltél, vásároltál fölösleges dolgokat, pompáztál vendégeid előtt s azt hitted, az mind kitelik a nagy bankóból. Hát így bizony, kedves leányom, az sült ki, hogy még nem értesz a gazdaszszonysághoz. No, majd megtanulod.

Anikó nem szereti emlegetni a száz bankót. De csakugyan okult rajta.

KOCZKA-REJTVÉNY.

A	A	A	A
A	A	A	A
B	B	B	K
K	R	R	T

Balról jobbra s fölülről lefelé olvasva, minden megfelelő sora egyazon eredményt adja; még pedig:

- 1-ső sor: a családnak édes öröme;
- 2-dik » ebben nyilvánul az ember ereje;
- 3-dik » a magyarnak vitéz katonája;
- 4-dik » a gazdának áldott munkássága.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Ifjusági Emléklapok“.

Gyűjtötte Füssy Tamás, Színes táblába kötve.

Megfejtések, megfejtők és Forgó bácsi postája térszüke miatt a jövő számra marad.

JÓ SZÍV.

A szegény fővárosi gyermekek nyaralására: Schiller Frigyes, Vilmos és Pali, 3 frt., Friedrich Jenny 1 frt.

A „KIS LAP“ minden kötetéhez diszes színnyomatu bekötési táblák kaphatók. Egy bekötési tábla ára 60 kr. A »Kis Lap«-nak fél évi folyamából telik egy kötet. Megrendelő cím: Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Szerk. és kiadóhivatal: Budapest, Ferencziek-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület. Nyomtatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten